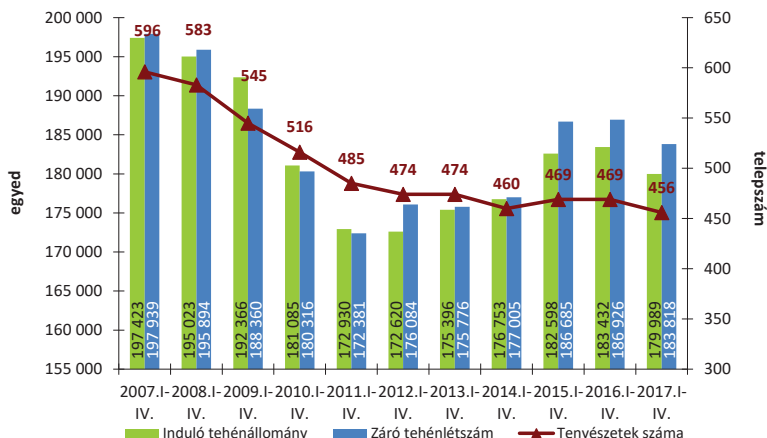

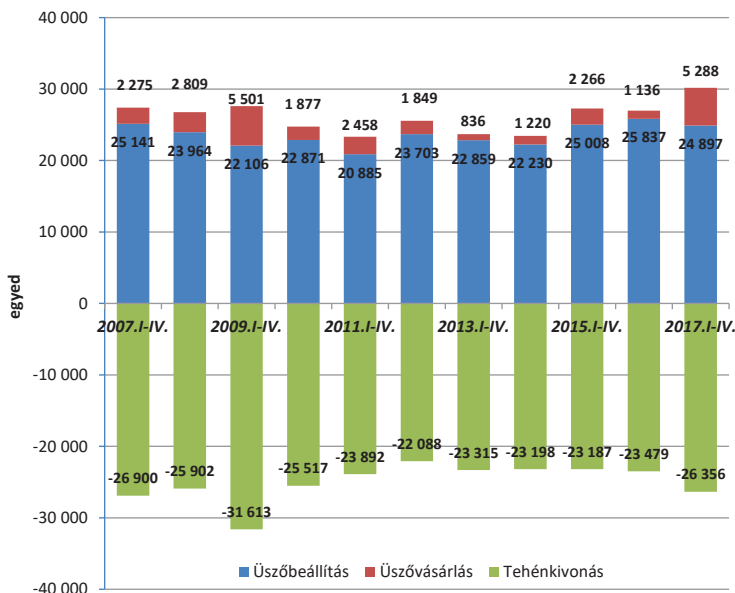
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA: AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2007-2017. I-IV. HÓ)

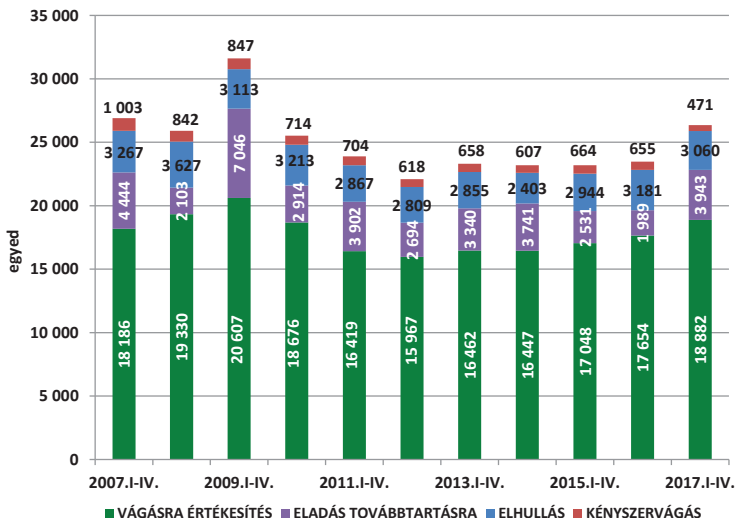
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek száma 456 volt 2017 áprilisában, hárommal több, mint a megelőző hónapban, és tizenhárommal kevesebb (-2,8%), mint tavaly áprilisban. 2017. április végén 3,1 ezerrel kevesebb (-1,7%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 23,5%-kal (-140) kisebbedett, de 2007 áprilisa óta a záró tehenlétszám ennél kisebb mértékben, 14,1 ezer eggyel (-7,1%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehenlétszám 332-ről 403-ra (!) nőtt.

2. ÁBRA: AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2007-2017. I-IV. HÓ)

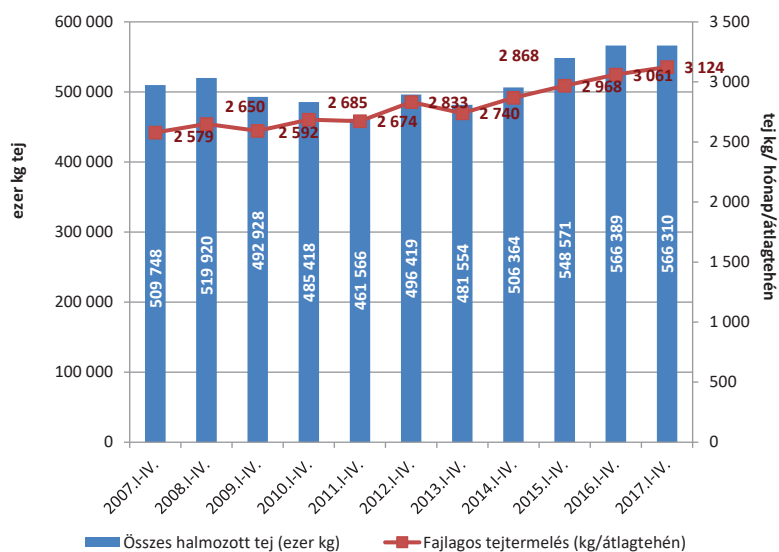
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2016-ról 2017-re - egy év alatt - jelentősen csökkent (-3.443 tehen; -1,9%), ugyanakkor 2017 első négy havában a termelésellenőrzésbe bevont tehenek száma már érezhetően nőtt (+3.829 egyed; +2,1%). Ennek oka, hogy bár 2017 első négy hónapjában az üszöbeállítások száma csökkent (-940; -3,6%) a tavalyi év hasonló időszakához képest, de az üszövételezés száma több mint négy és félszeresére nőtt (+4.152 egyed, +365,5%), és így összességében meghaladták az emelkedő tehenkivonások számát (+2.877, +12,3%).

3. ÁBRA: A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2007-2017. I-IV. HÓ)

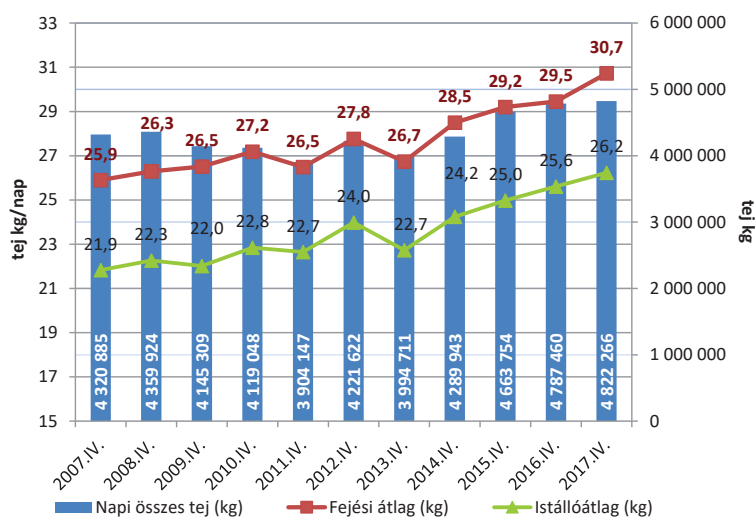

2017 első négy hónapjában az állományból kivont tehenek 71,6%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 18.882 volt), ami magas arálynak számít. A tehenkivonások 1,8%-áért a kényszervágás (471 egyed) volt felelős, ami rekord alacsony a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 11,6%-a (3.060 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya jelentősen nőtt (15,0%, 3.943 egyed). 2017 első négy hónapjában az induló tehenállomány 10,5%-át selejtezték, 0,3%-át kényszervágták, 1,7%-a elhullott, 2,2%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 14,6%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évek átlagának felel meg.

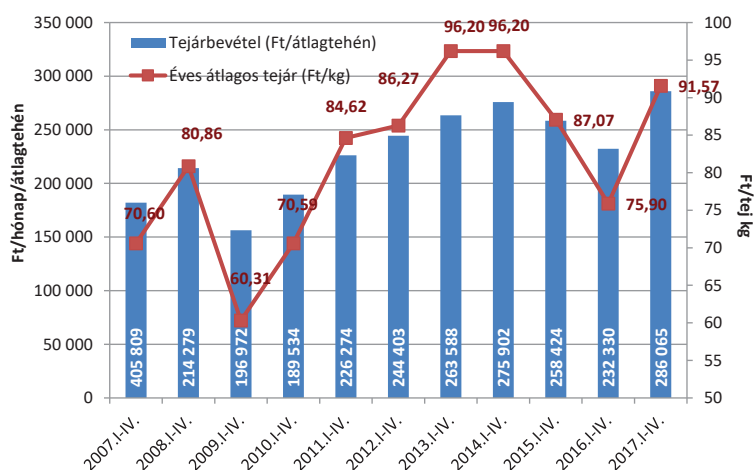
4. ÁBRA: ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2007-2017. I-IV. HÓ)

5. ÁBRA: FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2007-2017. IV. HÓ)

6. ÁBRA: TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2007-2017. I-IV. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2017 első négy hónapjában meghaladta az 566 ezer kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 3,1 ezer kg fölét történő emelkedése volt. 2016 első négy hónapjához képest a fajlagos tejtermelés +63 kg-mal (+2,1%) nőtt, de az összes halmozott tejtermelés stagnált, aminek oka a 2016. évihez képest még mindig kisebb tehenállomány. 2007 és 2017 között a fajlagos tejtermelés növekedése 21,1%-os volt (+545 kg (l)), míg az összes halmozott tejtermelés 56,6 ezer kg-mal (+11,1%) nőtt.

2017 áprilisában a napi összes tejtermelés az előző hónaphoz képest gyakorlatilag nem változott, a tavalyi év áprilisához képest pedig enyhén emelkedett (+34,8 ezer kg, +0,7%). 2016 negyedik havához képest mind a fejési átlag (+1,27 kg, +4,3%), mind az istállóátlag nőtt (+0,62 kg, +2,4%) és megközelítette a 31, ill. 27 kg-ot, bár az istállóátlag márciushoz képest valamelyest már csökkent. Összességében az elmúlt 10 év alatt a fejési és istálló átlag 4,82, ill. 4,40 kg-mal lett több (+18,6%, ill. +20,2%), ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

A tehenenkénti tejárbevétel 2017 első harmadában 286 ezer Ft volt átlagosan, 23,1%-kal több mint 2016 hasonló időszakában és az elmúlt 11 év legnagyobb bevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár nagyarányú, 20,6%-os éves emelkedése. Magyarországon a havi nyerstej felvásárlási árak február óta gyakorlatilag már stagnálnak, és a nyerstej kiviteli ára is 95 Ft/l-es árszintre csökkent, ami már csak 4%-kal haladja meg a belpiaci árat. A globális nyerstej felvásárlási árak összességben stagnálnak, és ez jellemző a tejtermékek (tejpor, sajt) tőzsdei árára is, kivételt jelent a vaj, aminek kereslete jelentősen nőtt, ami áremelkedést eredményezett. Az EU-ban magas a sovány tejpor intervenciós és magántárolási készlete, ezért az ára gyakorlatilag az intervenciós árszintnél van, a piac egyensúlyát a sovány tejpor exportjának bővülése és az alacsonyabb termelés teremthetné meg. A tavalyi évhez képest az uniós termelői tejárak ez idáig kedvezőnek mondhatóak, és így 2017-ben az EU tejtermelése várhatóan enyhén tovább nő, ami az USA prognosztizált termelésbővülésével együtt nem vetít előre tejáremelkedést az év hátralévő részére.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest